

ประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

พัชรีวรรณ กิจมี^{1*} สุกัญญา นิมานันท์²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ปีการศึกษา 2557 จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น และแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น โดยแยกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านปริมาณ และด้านความตรงต่อเวลา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า โดยรวมและรายด้านการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิผลมากเนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากและจากการสัมภาษณ์พบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาทำให้ทราบแนวทางในการดำเนินงานวิจัยที่ถูกต้อง สามารถค้นหาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัยได้ ทำให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปให้คำแนะนำปรึกษาสำหรับเพื่อนนักศึกษาและบุคคลอื่นได้และการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ มีส่วนในการกระตุ้นหรือเป็นกำลังใจให้นักศึกษาทำงานเสร็จเร็วขึ้น เพราะเมื่อนักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแล้ว จะส่งผลให้นักศึกษาสามารถทำงานวิจัยได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ การพบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อนนักศึกษาในการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำวิจัย และยังได้รับคำแนะนำจากอาจารย์อีกด้วย

คำสำคัญ : ประสิทธิผล การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
E-mail : nye_nai@hotmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

* ผู้นิพนธ์หลัก E-mail : nye_nai@hotmail.com

THESIS WORKSHOP EFFECTIVENESS OF FAR EASTERN UNIVERSITY STUDENTS IN MASTER OF EDUCATION

Patchareewan Kijmee^{1*} Sukanya Nimanant²

Abstract

The research titled “Thesis Workshop Effectiveness of Far Eastern University Students in Master of Education” aimed to investigate the thesis workshop effectiveness of Far Eastern University students in Master of Education. The population used in this study was Master of Education graduates from Far Eastern University in the academic year 2014 numbering 51 people. The tools used in this research were questionnaires about the thesis workshop effectiveness of Far Eastern University students in Master of Education and interviews. The data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation and the interviews were analyzed by content analysis.

The findings were as follows: According to the thesis workshop effectiveness of Far Eastern University students in Master of Education divided into 3 aspects; quality, quantity and punctuality, most respondents thought that thesis workshop effectiveness because the students could apply the knowledge gained from the thesis workshop into practice at high level as the whole picture and each aspect. In addition, the results of interviews showed that found this thesis workshop was beneficial to students in many cases, such as to know how to conduct a research correctly, to be able to search literature reviews and to select appropriate statistics for researches, to help the students develop themselves, to be able to apply gained knowledge to give advices to fellow students and others. In addition, the thesis workshop contributed to stimulate or encourage the students to get work done faster because when the students had knowledge and understanding of the research process, it helped them be able to conduct researches much faster. Moreover, having a meeting with their advisors and fellow students while attending the workshop helped the students have an opportunity to exchange experiences in conducting researches and be guided by their advisors as well.

Keyword : Effectiveness, Thesis Workshop, Master of Education

¹ Teacher of Education in Educational Administration, The Far Eastern University, E-mail : nye_nai@hotmail.com

² Teacher of Education in Educational Administration, The Far Eastern University, E-mail : -

*Author E-mail : nye_nai@hotmail.com

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและเป็นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้า โดยเฉพาะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นการศึกษาขั้นสูงที่มีพันธกิจในการผลิตองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรม ผลิตผู้นำทางปัญญาชั้น “หัวกระทิ” (elites) หรือมหาบัณฑิตและคณาจารย์บัณฑิตผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพเฉพาะด้าน (วิชัย ต้นศิริ, 2549, 177) ดังนั้น หลักสูตรมหาบัณฑิตจึงให้ความสำคัญต่อการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, 16) ในฐานะหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาจึงได้กำหนดปรัชญาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่า “หลักสูตรปริญญาโทมุ่งเน้นการพัฒนาความชำนาญทางด้านการวิจัยหรือพัฒนาความชำนาญระดับสูงทางวิชาชีพ” หลักสูตรจึงเน้นการค้นคว้าวิจัยที่นำไปสู่การทำวิทยานิพนธ์หรืออาจผสมผสานระหว่างการศึกษาวิทยากับวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิและสื่อสารให้สังคมชุมชนรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548 ซึ่งกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสำหรับปริญญาโท มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต แบ่งเป็น 2 แผน คือ แผน ก เน้นการวิจัยโดยการทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระ เพื่อให้ นักศึกษาปริญญาโทสามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรรยาบรรณวิชาการ เชื่อมโยงบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

การบริหารการศึกษา เป็นศาสตร์เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ สถานศึกษา หลักสูตร อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตำราเรียนและอาคารสถานที่ ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวได้ว่าเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทุกอย่างทางการศึกษาโดยมีผลผลิต คือ นักเรียน นักศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด (โสภณา สุดสมบูรณ์, 2550, 2) การดำเนินการดังกล่าวนี้ต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารและผู้ร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารและผู้ร่วมงานจำเป็นต้องรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการและแนวทางการบริหารการศึกษาได้อย่างเหมาะสม (มัทนา วังถนอมศักดิ์, 2553, 1) ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ มีหลักสูตรผลิตผู้บริหารการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก สามารถสร้างผู้เรียนจบให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ มีพื้นฐานความคิดและพื้นฐานตามหลักวิชาที่จะออกไปเป็นผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ (Leadership) มีประสิทธิภาพในการทำงานและมีธรรมาภิบาล เพราะผู้บริหารการศึกษาต้องเป็นผู้ออกแบบและจัดระบบการศึกษาทั้งระบบความคิดและระบบการบริหาร รวมถึงการนำเอาทรัพยากรเพื่อการศึกษาไปบริหารให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาตามที่ระบบการศึกษาของประเทศต้องการ (เกษม วัฒนชัย, 2546, 2) การศึกษาค้นคว้าศาสตร์ด้านการบริหารการศึกษามีมายาวนานทั้งนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของหลักการ แนวคิดทฤษฎี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการทางสาขาการบริหารการศึกษา มักจะใช้ “การวิจัย” เป็นแนวทางในการศึกษาและแสวงหาความรู้ นอกจากนั้นยังมีนักศึกษาและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศได้ศึกษาค้นคว้า และวิจัยในรูปแบบของวิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ไว้อย่างมากมาย (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2548, 1)

แต่อย่างไรก็ตาม การทำวิทยานิพนธ์เป็นงานที่ต้องอาศัยพลังความคิดหรืองานทางสมองในการประมวลผลข้อมูล เป็นงานทางปัญญาความคิด (Cognitive work) อาศัยร่างกาย (Physical work) ในการทำและสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ดังที่ นฤมล เนตรวิเชียร (2556, 1) ได้กล่าวว่า นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์จะต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูล เข้าหาความรู้ สร้างแบบจำลองทางความคิดและใช้สมมติ ความตั้งใจสูง ดังนั้นการที่จะสามารถบรรลุผลดังกล่าวได้นั้น นักศึกษาต้องมีความรู้ มีระบบที่ดีในการคิด การทำงาน มีความรู้ความสามารถ เพราะจะช่วยให้อาจารย์มีคุณภาพ ส่งผลให้สำเร็จตามระยะเวลาของหลักสูตรกำหนด (ทองสง่า ผ่องแผ้ว, 2550, 24) แต่ในปัจจุบันบางสาขาวิชาในหลายมหาวิทยาลัย นักศึกษาไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งการที่นักศึกษาใช้ระยะเวลาในการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ก่อให้เกิดผลกระทบหลายประการ เช่น สาขาวิชาไม่สามารถรับนักศึกษาได้ตามแผน เนื่องจากมีนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา การขาดแคลนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพราะอาจารย์มีภาระที่จะต้องดูแลนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ทำให้เกิดการสูญเสียทางการศึกษาทั้งในส่วนตัวและสังคมโดยส่วนรวม และส่งผลต่อคุณภาพวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอีกด้วย (นฤมล เนตรวิเชียร, 2556, 1-2)

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่เปิดสอนระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นมา ซึ่งทางคณะศึกษาศาสตร์มีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา เพื่อให้สำเร็จการศึกษาได้ภายในเวลาที่กำหนด จึงได้มีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยให้กับนักศึกษาที่เรียนในสาขา นี้ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะหรือความชำนาญ เกิดทัศนคติและจริยธรรมที่ดี ในการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ โดยเริ่มการอบรมมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 แต่ที่ผ่านมาทางคณะศึกษาศาสตร์ ยังไม่เคยมีการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยว่า ภายหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยแล้ว นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายและสำเร็จการศึกษา ภายในเวลาที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของ Chemers and Ayman (อ้างใน สุภาพพันธุ์ สายทองอินทร์, 2554, 38) และประเมินเฉพาะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพ หมายถึง การที่นักศึกษามีความสามารถในการทำงานวิจัยได้ถูกต้อง มีความประณีต ความเรียบร้อยของผลงาน และมีความตระหนักถึงคุณธรรม และจริยธรรม ของนักวิชา ด้านปริมาณ หมายถึง จำนวนผลงานวิจัยที่นักศึกษาทำสำเร็จโดยเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่กำหนดหรือปริมาณงานที่ควรจะทำได้ในเวลาหรือมาตรฐานที่ควรจะเป็น และ ด้านความตรงต่อเวลา หมายถึง การวางแผนในการทำงานวิจัยของนักศึกษาให้เสร็จภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนด โดยคำนึงถึงความสม่ำเสมอในการทำงานและการตรงต่อเวลา มีการแบ่งเวลาให้เหมาะสมในการทำงาน และสามารถนำเสนอผลงานตลอดจนเข้าสอบงานวิจัยได้ตามกำหนดเวลา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยให้กับนักศึกษารุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ปีการศึกษา 2557 จำนวน 51 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม มีลำดับการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาจากทฤษฎี เอกสาร ตำรา ต่าง ๆ รวมทั้งคู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิผล

2. กำหนดขอบเขต และประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษา

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษา โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการประเมินประสิทธิผลของ Chemers and Ayman (อ้างใน สุภาพพันธุ์ สายทองอินทร์, 2554, 38) และประเมินเฉพาะ 3 ด้าน ได้แก่ด้านคุณภาพ จำนวน 18 ข้อ ด้านปริมาณ จำนวน 11 ข้อ และ ด้านความตรงต่อเวลา จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 37 ข้อ

4. จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ที่ทางมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นผู้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยให้กับนักศึกษาเอง ซึ่งเป็นการวัดผลตามสภาพจริง ไม่ใช่เป็นแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็น ดังนั้น จึงไม่สามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นได้

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากข้อมูลในแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ คือ 1. การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประโยชน์อย่างไร และ 2. การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีส่วนช่วยในการกระตุ้นหรือเป็นกำลังใจในการทำงานวิจัยของนักศึกษาหรือไม่อย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง และบางส่วนส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ให้กับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2557

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนธันวาคม 2558 – มกราคม 2559 จำนวน 51 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้ง 51 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. จากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล พบว่า มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ต่อไป

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์นักศึกษา จำนวน 10 คน ซึ่งมีการจัดบันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคล จากนั้นนำมาเก็บรวบรวมไว้ เพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย ในการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเลือกตอบแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว ว่าปฏิบัติได้หรือปฏิบัติไม่ได้ หากผู้ตอบแบบสอบถามเลือกปฏิบัติได้ ให้เลือกระดับปฏิบัติ ซึ่งมีเกณฑ์การให้ความหมาย ดังนี้

3 หมายถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิภาพมากเนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับมาก

2 หมายถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิภาพปานกลางเนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับปานกลาง

1 หมายถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิภาพน้อยเนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับน้อย เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ผู้วิจัยประยุกต์มาจากเกณฑ์ของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538, 9) เป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิภาพมาก เนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิภาพปานกลางเนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิภาพน้อย เนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ นำเสนอประกอบกรรบาย

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัยจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านปริมาณ และด้านความตรงต่อเวลา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า โดยรวมและรายด้านการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยมีประสิทธิภาพมาก เนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านคุณภาพ โดยรวมพบว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตระหนักว่า ในการนำข้อมูลของผู้อื่นมาใช้ในงานวิจัยจะต้องมีการเขียนอ้างอิงทุกครั้ง รองลงมาได้แก่ เลือกหัวข้องานวิจัยได้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและแนวคิดการวิจัย รู้วิธีเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย รวมทั้ง คำถามการวิจัย และ/หรือสมมติฐานการวิจัย และกำหนดกลุ่มเป้าหมายหรือประชากรและ/หรือกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม

ด้านปริมาณ โดยรวมพบว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตระหนักว่า วิธีดำเนินการวิจัยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถตอบปัญหาของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ และกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สอดคล้องกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รองลงมาได้แก่ ตั้งคำถามงานวิจัยสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ด้านความตรงต่อเวลา โดยรวมพบว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นำเสนอผลงานและเข้าสอบงานวิจัยได้ทันตามกำหนดเวลา รองลงมาได้แก่ แก้ไขปัญหาในแต่ละกิจกรรมได้สำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด และเข้าพบกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทบทวนแนวทางในการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประโยชน์ในการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยที่ทางคณาจารย์ของวิทยาลัยฟาอีสเทอร์นจัดให้กับนักศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้เป็นประโยชน์ ทำให้รู้แนวทางและวิธีในการดำเนินการวิจัยที่ถูกต้อง สามารถค้นหารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัยได้ ทำให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปให้คำแนะนำ

ปรึกษาสำหรับเพื่อนนักศึกษาและบุคคลอื่นได้ ส่วนการอบรมเชิงปฏิบัติ การงานวิจัยฯ มีส่วนช่วยในการกระตุ้นหรือเป็นกำลังใจให้นักศึกษาทำงานวิจัยให้เสร็จเร็วขึ้นหรือไม่ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยฯ มีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นหรือเป็นกำลังใจให้นักศึกษาทำงานเสร็จเร็วขึ้น เพราะเมื่อนักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแล้ว จะส่งผลให้นักศึกษาสามารถทำงานวิจัยได้รวดเร็วขึ้น และมีกำลังใจในการทำวิจัย นอกจากนี้ การพบปะอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนนักศึกษาในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำวิจัย และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์อีกด้วย

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย พาร์อิสเทอร์น ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ ดึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

ด้านคุณภาพ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตระหนักว่า ในการนำข้อมูลของผู้เข้ามาใช้ในงานวิจัย จะต้องมีการเขียนอ้างอิงทุกครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณาจารย์ได้สร้างความตระหนักให้กับนักศึกษาว่า การทำงานวิจัยเป็นงานที่ต้องอาศัยพลังความคิดหรือพลังงานทางสมองในการประมวลผลข้อมูล เป็นงานทางปัญญา ความคิด โดยอาศัยแรงกาย แรงใจ ในการทำและสร้าง สรรค์งานวิจัย ซึ่งเป็นคุณความดีที่ควรยกย่องชมเชย ดังนั้น เมื่อนักศึกษามีการนำผลงานวิจัยของผู้เข้ามาใช้ประกอบในการทำวิจัยของตนเอง ควรแสดงความซื่อสัตย์ และให้เกียรติต่อผู้อื่น โดยการเขียนอ้างอิงเจ้าของผลงานไว้ทุกครั้ง อีกทั้งทางมหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น (2555, หน้า 24) ได้มีการจัดรายวิชาการวิจัยทางการศึกษา (923102) ในระดับบัณฑิตศึกษาโดยการเตรียมนักศึกษาให้มีความรู้ในการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสวิพากษ์ผลงานวิจัยทางการบริหารการศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการอ้างอิงสารสนเทศในการวิจัยและจากเอกสาร อื่น ๆ ในระดับมาก สอดคล้องกับ นฤมล เนตรวิเชียร (2556, 1) ที่ได้กล่าวว่า นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์จะต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูล เข้าหาความรู้ สร้างแบบจำลองทางความคิดและใช้สมาธิ ความตั้งใจสูง ดังนั้นการที่จะสามารถบรรลุผลดังกล่าวได้นั้น นักศึกษาต้องมีความรู้ ระเบียบที่ดีในการคิด การทำงาน มีความรู้ความสามารถ จะช่วยให้วิทยานิพนธ์มีคุณภาพ ส่งผลให้สำเร็จตามระยะเวลาของหลักสูตรกำหนด และสอดคล้องกับ กานดา ณ ถลาง (อ้างใน งามตา ตันนุกูล, 2538, หน้า 12) ที่ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่ควรจะเป็นเพียงเพื่อถ่ายทอดความรู้แต่เพียงประเภทเดียว หากควรจะเป็นเพื่อที่จะให้เกิดพลังในการคิดมากกว่าที่จะถ่ายทอดความรู้ออกไปในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ในทางการศึกษาก็เช่นเดียวกัน สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เป็นความมุ่งหวังของบัณฑิตในขั้นนี้คือ พลังที่เขาจะคิดต่อไป พลังที่จะคิดนี้เป็นของสำคัญมากกว่าการถ่ายทอดการเรียนรู้ทางการศึกษาในระดับนี้ โดยเหตุที่ว่ามุ่งลึกและดึงเดียวไปในสาขารายวิชาการ จึงเป็นการสืบเสาะแสวงหาในขอบข่ายของวิชาการที่บริสุทธิ์ด้วย ไม่ใช่จะมุ่งประยุกต์อย่างเดียว แต่โดยความมุ่งหวังในการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาแล้วความรู้บริสุทธิ์ทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง และโอกาสที่จะต้องเกิดให้แก่บุคคลแต่ละบุคคลที่จะดึงเดียวแสวงหาไปในโลกทางวิชาการ มิฉะนั้นแล้วจะไม่มีที่ทางตรงไหนที่จะให้คนได้มาสืบเสาะแสวงหาความรู้อย่างบริสุทธิ์นี้ได้

ด้านปริมาณ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตระหนักว่า วิธีดำเนินการวิจัยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถตอบปัญหาของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษามีความตระหนักว่า การที่จะทำงานวิจัยให้มีคุณภาพนั้น นักศึกษาจะต้องมีความเข้าใจในกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะต้องมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

มีความเชื่อมั่นและสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ Walliman & Buckler (อ้างในงามตา ต้นนุกูล, 2538, หน้า 16) ที่กล่าวว่าการทำงานวิทยานิพนธ์ เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถ ความเข้าใจของตนเองของนักศึกษา ที่ได้ศึกษามาเป็นการแสดงให้เห็นถึงทักษะความรู้ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผลที่เชื่อถือได้ อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ดีในการแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ การจัดระบบการเรียนรู้ที่ดีของนักศึกษา และการนำเสนอผลงานที่ชัดเจน ทำให้การถ่ายทอดความรู้ แนวความคิด และประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ฉลาด จันทรสมบัติ และทองสง่า ผ่องแผ้ว (2553, หน้า 38) ได้เสนอลักษณะสำคัญของวิทยานิพนธ์ไว้ว่า วิทยานิพนธ์เป็นเครื่องมือทางการศึกษาซึ่งใช้วัดความเตรียมพร้อมสำหรับงานอาชีพในอนาคตของนักศึกษา มีสมมติฐานหรือข้อเสนอที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือกำหนดแนวทางการศึกษาค้นคว้าได้ มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและข่าวสาร ตลอดจนทดลองเพื่อแสดงและพิสูจน์สมมติฐานหรือข้อเสนอโดยผ่านการวิเคราะห์อย่างมีระบบระเบียบ มีลักษณะเป็นการค้นคว้าทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นความรู้แก่ผู้อื่นได้ และเป็นผลงานคนเดียว ฉะนั้นนักศึกษาต้องมีความสามารถที่จะตั้งปัญหา เลือกวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา แสดงผลการทดลองแล้วสรุปผลออกมาได้อย่างชัดเจนถูกต้อง

ด้านความตรงต่อเวลา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นำเสนอผลงานและเข้าสอบงานวิจัยตามกำหนดเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพบปะอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนนักศึกษาในการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำวิจัย และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์นักศึกษาก็ได้ให้ข้อมูลว่า “การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยฯ เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นมากขึ้น บางครั้งเราไม่เข้าใจหรือค้นคว้าแล้วได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ก็จะมีอาจารย์และเพื่อนคอยให้คำปรึกษา” และ “การอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยฯ มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ทำงานเสร็จเร็วขึ้นมาก ถ้าหากนักศึกษาขาดผู้ชี้แนะให้ก็ไม่สามารถที่จะทำงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จได้ ในการที่มีอาจารย์ที่ปรึกษา และการจัด Workshop ช่วยให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้ากับงานวิจัยของตนเอง และทำวิจัยได้ถูกต้อง สำเร็จตามสิ่งที่คาดหวัง ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้” และสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น (2553, หน้า 15) ที่กล่าวว่า วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความสามารถและความประณีตของผู้เขียน วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพนั้นจะต้องมี “งานวิจัย” ในเบื้องต้นที่มีคุณภาพตามข้อกำหนด ทั้งทางด้านเนื้อหาขึ้นอยู่กับความถูกต้องและคุณค่าทางวิชาการเป็นสำคัญ และการนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะรูปเล่ม “วิทยานิพนธ์” จำเป็นต้องมีคุณภาพของรูปเล่มด้วย

สรุป

ผลการวิจัยเรื่องประสิทธิผลการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย พาร์อิสเทอร์น ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านปริมาณ และด้านความตรงต่อเวลา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า โดยรวมและรายด้านการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัย มีประสิทธิผลมากเนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยไปปฏิบัติจนบรรลุผลตรงตามเป้าหมายในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านคุณภาพ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตระหนักว่า ในการนำข้อมูลของผู้อื่นมาใช้ในงานวิจัยจะต้องมีการเขียนอ้างอิงทุกครั้ง ด้านปริมาณ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตระหนักว่า วิธีดำเนินการวิจัยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถตอบปัญหาของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ และกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สอดคล้องกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และด้านความตรงต่อเวลา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นำเสนอผลงานและเข้าสอบงานวิจัยได้ทันตามกำหนดเวลา ส่วนการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประโยชน์ในการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยที่ทาง

คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจัดให้กับนักศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ทำให้รู้แนวทางและวิธีในการดำเนินการวิจัยที่ถูกต้อง สามารถค้นหาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัยได้ ทำให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเอง ส่วนการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยฯ มีส่วนช่วยในการกระตุ้นหรือเป็นกำลังใจให้นักศึกษาทำงานวิจัยให้เสร็จเร็วขึ้นหรือไม่ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการงานวิจัยฯ มีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นหรือเป็นกำลังใจให้นักศึกษาทำงานเสร็จเร็วขึ้น เพราะเมื่อนักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแล้ว จะส่งผลให้นักศึกษาสามารถทำงานวิจัยได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ตลอดจนมีกำลังใจในการทำวิจัยให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านคุณภาพของผลงาน ควรให้ความรู้เกี่ยวกับหลักและเทคนิคของการสกัดข้อมูลที่สำคัญออกมาจาวรรณกรรม/เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ด้านปริมาณผลงาน ควรเน้นวิธีการอบรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์การทำวิจัยมากกว่าการนั่งฟังบรรยายจากวิทยากรเพียงด้านเดียว เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้แนวทางการทำวิจัยอย่างหลากหลาย และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยของตนเองได้
3. ด้านความตรงต่อเวลาในการทำงาน ควรฝึกให้นักศึกษาดำเนินการทำงานวิจัยได้ตามกำหนดเวลาที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานว่า ประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2546). ธรรมนูญฉบับลี้ลับกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- งามตา ตันนุกูล. (2538). การศึกษาโปรแกรมการผลิตมหาบัณฑิตภาคนอกเวลาราชการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลาด จันทรสุมบัติ และทองสง่า ผ่องแผ้ว (2553). การเขียนวิทยานิพนธ์. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองสง่า ผ่องแผ้ว. (2550). การเขียนวิทยานิพนธ์. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นฤมล เนตรวิเชียร. (2556). ผลการปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีอรรถิภาวะนิยมต่อการกำหนดตนเองของนิสิตปริญญาโท ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น, บัณฑิตวิทยาลัย. (2553). คู่มือการทำวิทยานิพนธ์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, บัณฑิตวิทยาลัย. (2555). คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย.

- มัทนา วัจนอมศักดิ์. (2553). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย ตันศิริ. (2549). อุดมการณ์ทางการศึกษา: ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม) “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้” วารสารข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3), 8-10.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2548). ภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์. (2554). การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โสภณา สุดสมบูรณ์. (2550). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.